

Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu

Luvitusta ja osajia -keskustelutilaisuus
Akku- ja teknologiametalliklusterin seminaari 31.8.2023

Valtiosihteeri Timo Jaatinen

Puhtaan siirtymän vaikutuksista

- **Siirtymä edellyttää järjestelmätason muutosta läpi koko yhteiskunnan ja kokonaisvaltaista talouden rakenteiden uudistamista.** Ilmastonmuutoksen torjunnan ja luontokadon pysäyttämisen toimenpiteet kytkeytyvät vahvasti toisiinsa. Siirtymän onnistuminen edellyttää ilmastonmuutoksen ja luontokadon yhtäaikaista ratkaisemista.
- **Siirtymän investointitarpeet koko kansantaloudessa ovat mittavat.** Arviot investointitarpeista Suomessa vuosina 2022–2050 vaihtelevat yli 100 mrd. eurosta (3,3 mrd. euroa/vuosi) jopa 242 miljardin euron lisäinvestointeihin (8 mrd. euro/vuosi). Globaalilla tasolla tarkasteltuna lisäinvestointien tarpeen arvioidaan olevan vuosittain jopa 3 500 miljardia dollaria. (McKinsey & Co 2021)
- **Suomi on asemoitunut vihreän siirtymän ratkaisujen edelläkävijänä.** Voidaksemme toimia globaalitason ilmasto- ja ympäristöratkaisujen tuottajana, meidän tulee panostaa entistä systemaattisemmin uusien kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja niiden vientimahdollisuuksien hyödyntämiseen. Uusien ratkaisujen markkinoille vieminen ja skaalautuminen edellyttävät niiden toimivuuden todentamista.
- **Vihreän siirtymän rahoituksessa julkisen vallan ensisijainen tehtävä on toimintaedellytysten luominen sekä kannustaa ja edistää yksityisten investointien ohjautumista kustannustehokkain ja johdonmukaisin keinoin.** Julkisten rahoittajien tulee osallistua riskinjakoon ja täydentää yksityistä rahoitusta, jos markkinaehtoista rahoitusta ei ole saatavilla.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteita

Puhtaan siirtymän vauhdittaminen ja polku hiilineutraaliuteen

- Suomi nousee puhtaan energian ja ilmastokädenjäljen edelläkävijäksi. Suomi luo puhtaan talouden kasvua kotimaassa ja syrjäyttää saastuttavia ratkaisuja maailmalla teknologian viennin kautta.
- Suomi luo hyvät toimintaedellytykset kestäville investoinneille uusiutuvaan ja fossiilittomaan energiantuotantoon, energian varastointiin ja uusiin energiaratkaisuihin, kuten vetyyn. Suomi nousee vetytalouden keskeiseksi tekijäksi, ja on houkutteleva sijoittumispaikka vetyä pidemmälle jalostaville hankkeille.
- Hallitus suuntaa ilmastotoimia kustannustehokkuuden, teknologianeutraaliuden ja kestävästi kannattavan liiketoiminnan synnyttämiseen tunnistaen ylivaalikautisen pitkäjänteisyyden merkityksen investointien houkuttelussa. Suomi sitoutuu ilmastolain tavoitteisiin.

Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu

- Investointien edistämiseksi edetään kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden, toimivan ja käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta. Yhdellä viranomaisella on vastuullaan lupaprosessin eteneminen ja koordinointi tarvittavine selvityksineen.

TKI 4%

- Julkisten varojen käytössä painotetaan kilpailuedun hakemista TKI-rahoituksessa, luvituksen sujuvuudessa sekä energian siirron infrastruktuurissa. Hallitus panostaa tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin, jotka lisäävät energia- ja resurssitehokkuutta sekä vähentävät energiantarvetta. Suomen ja EU:n TKI-rahoituksesta merkittävä osa on syytä suunnata puhtaan energian murrosta kiihdyttäviin hankkeisiin.

On ensiarvoisen tärkeää, että lupamenettelyjä ja hallinnon rakenteita kehitetään tukemaan investointien käynnistymistä ja vauhdittamaan vihreää siirtymää

Vihreän siirtymän yritysinvestoinnit ovat Suomelle tärkeitä niin lyhyellä, kuin pitkällä tähtäimellä

- Lupamenettelyissä on useiden miljardien vihreän siirtymän investoinnit, investointien käynnistymisellä on moninkertaisesti suurempi vaikutus verotulojen ja työllisyyden kasvuun kuin mitä tarvittavat panostukset tai muutokset voimavaroihin ja rakenteen kehittämiseen maksavat julkiselle sektorille
- Vihreän siirtymän investoinnit ja ilmasto- ja ympäristötavoitteet edellyttävät nopeita ja johdonmukaisia toimia rakenteen ja lupa- ja muiden ympäristömenettelyjen kehittämiseksi.

Laadukas ympäristöluvitusta on niin luonnon kuin yritysten ja rahoittajien etu

- Lupavaiheeseen kannattaa panostaa, sillä se nopeuttaa kokonaisuudessaan investointeja. Hyvälaatuisiin lupiin haetaan harvemmin muutosta ja ne myös kestävät hyvin hallintotuomioistuinten tarkastelun.
- Lupaehdot kytkeytyvät myös entistä vahvemmin rahoituksen hintaan sekä investoinnin käynnistymiseen ja varmistavat osaltaan asianomistajan ja haitankärsijän aseman toteutumisen (PL 20§)

Paikkakunnittain

Maakunnittain

Investoinnin kohde

- Akkuteknologiat
- Aurinkovoima
- Bioenergia
- Biohiili
- Biojalostamo
- Biokaasu
- Biotuotteet
- Energiavarasto
- Fossiilisten korvaaminen
- Hukkalämpö
- Kasvipohjaiset ruokatuotteet
- Kiertotalous
- Lämmitys
- Lämpöpumput
- Maatuulivoima
- Merituulivoima
- Muut
- Sähköinen liikenne

Vaihe

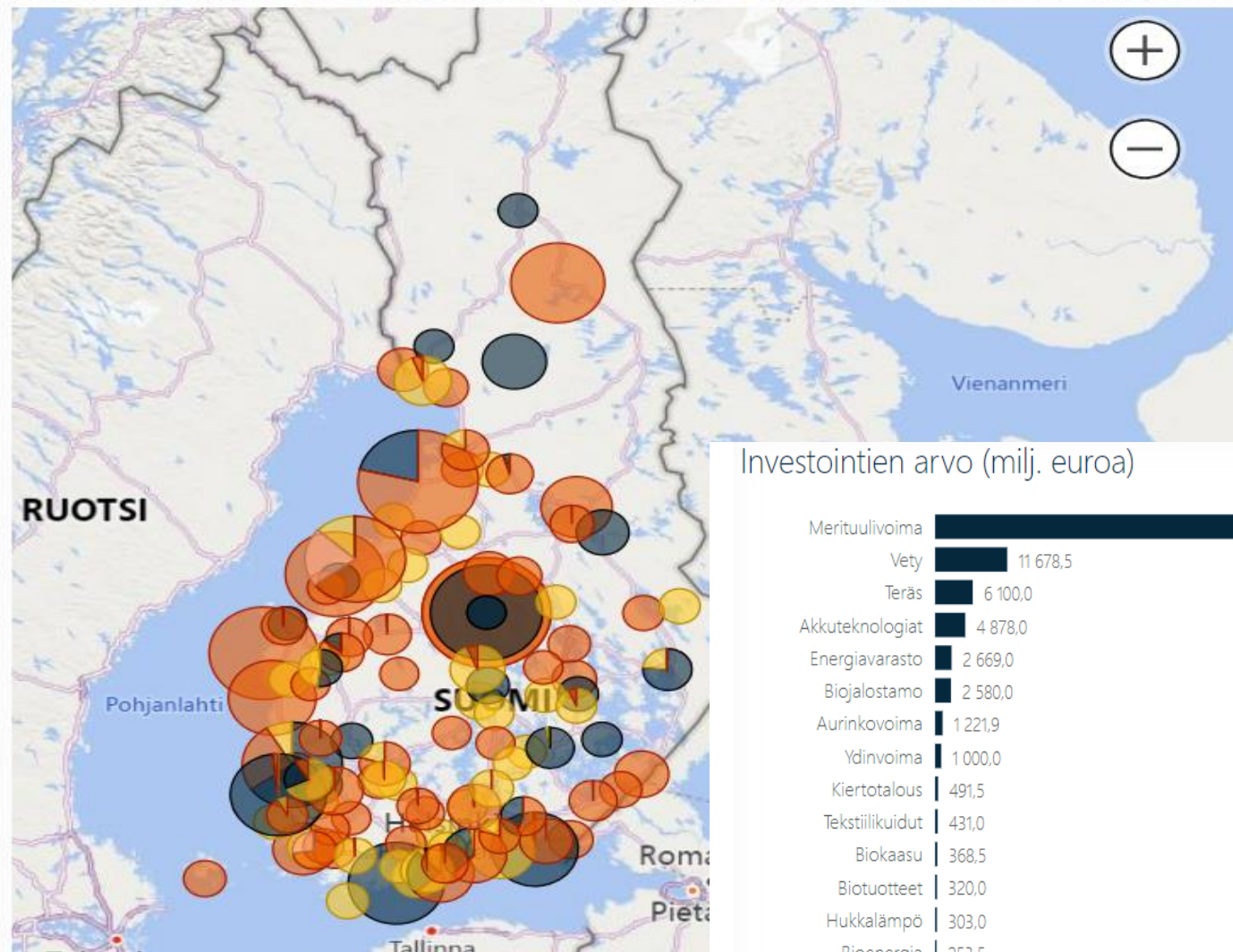
- Esiselvitys
- Investointipäätös
- Käynnistys
- Suunnittelu
- Toiminnan laajennus

Maakunta

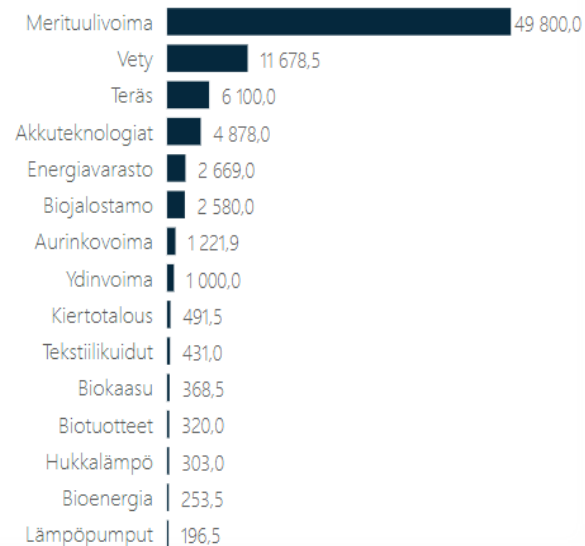
- Valitse kaikki
- Ahvenanmaa
- Etelä-Karjala
- Etelä-Pohjanmaa

Investoinnit paikkakunnittain

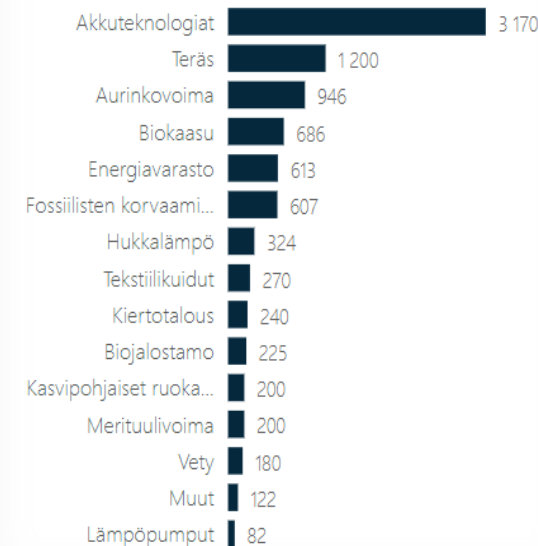
Vaihe ● Esiselvitys ● Investointipäätös ● Käynnistys ● Suunnittelu ● Toiminnan laajennus

Investointien arvo (milj. euroa)

Työpaikat

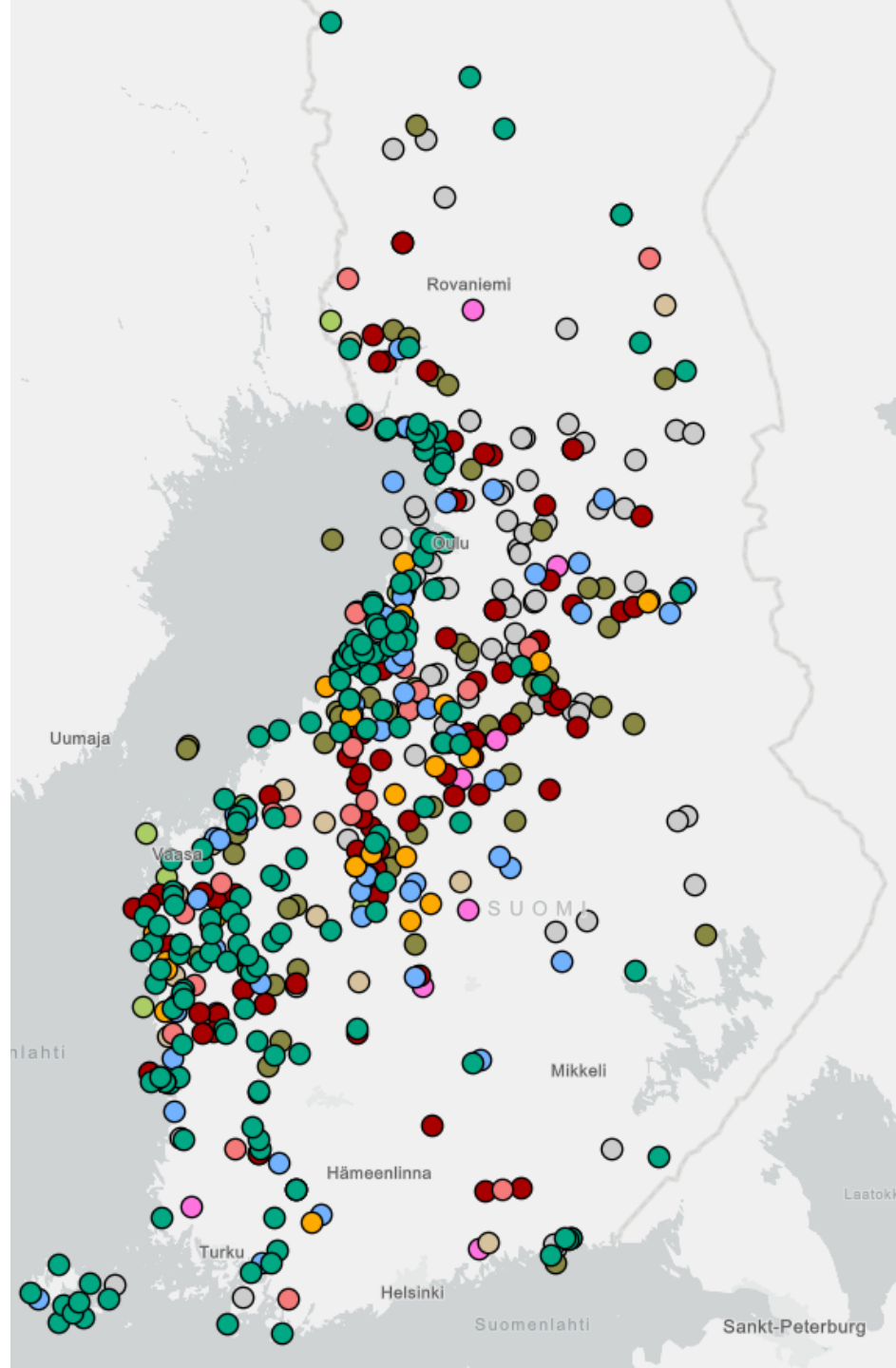

Maatuulivoima

Tiedot Suomen tuulivoimahankkeista on kerännyt Suomen Tuulivoimayhdistys. Tiedot perustuvat yleisesti saatavilla olevaan aineistoon, jotka on kerätty marraskuussa 2022. Lisätietoa tuulivoimasta Suomessa löytyy yhdistyksen [verkkosivuilta](#).

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Karttatason

- In production / Tuotannossa
- Under Construction / Rakenteilla
- Fully Permitted / Luvitettu
- Land Use Plan or STR Done / Kaavoitus tehty
- Land Use Plan Process Started / Kaavoitus aloitettu
- Land Use Plan Proposal / Kaavaehdotus
- Plan Draft / Kaavuluonnos
- Plan Draft/EIA Process Plan Draft / YVA-menettely kaavuluonnos
- EIA Done / YVA-menettely tehty
- EIA Process Ongoing / YVA-menettely käynnissä
- Identified Project / Pre Screening / Identifioitu hanke / Esisuunnittelu
- Wind Turbine / Tuulivoimala

7.9.2023

6

Ympäristöllisistä menettelyistä

- Ympäristöllisillä lupa- ja muilla menettelyillä on merkittävä rooli Suomen ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamisessa sekä vihreän siirtymän investointien toteutumisen ja ennakoitavan toimintaympäristön, talouskasvun ja ympäristöriskien hallinnan kannalta. Lähes kaikki fyysiset investoinnit vaativat jonkin ympäristöllisen menettelyn mukaisen luvan tai päätöksen.
- Ympäristöllisillä menettelyillä säännellään ympäristövaikutuksia aiheuttavaa toimintaa
 - Menettelyillä sallitaan rajoitetusti ja lupamääräyksillä täsmentäen sellainen toiminta, joka muutoin olisi haitallisten, ympäristöä pilaavien vaikutusten vuoksi kiellettyä
 - Lupapäätöksellä estetään korjaamattomien ympäristöhaittojen syntyminen sekä varmistutaan toiminnan lainmukaisuudesta
 - Lisäksi menettelyissä mahdollistetaan toiminnan vaikutusten arviointi ja kansalaisten osallistuminen
 - Toiminnanharjoittajaa lupa suojaa sisältäen olettaman toiminnan lainmukaisuudesta

Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu: hallitusohjelman mukaisten toimien valmistelu käynnistymässä 1/2

Keskeisiä kirjauksia

- Toteutetaan viranomaisfuusio ja yhden luukun malli
- Ympäristölliset lupa-, valvonta- ja ohjaustehtävät kootaan juridisesti yhtenä viranomaisena toimivaan valtakunnalliseen kokonaisuuteen. Investointien edistämiseksi edetään kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden, toimivan ja käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta.
- Kehitetään yhden luukun mallia edistävää lainsäädäntöä. Tavoitteena on, että lupakäsittelyjä yhdistämällä hakemus johtaa lähtökohtaisesti yhteen viranomaispäätökseen ja valitusmahdollisuuteen. Selkiytetään ja yhteensovitetään YVA-menettelyä ja lupakäsittelyä
- Investointien vaatimille kaavoitus-, rakennus-, ympäristö- ja vesilupaprosesseille sekä niitä koskevien valitusten käsittelylle määritetään tavoiteltavat käsittelyajat

Luvituksen sujuvuudesta Suomen kilpailuetu: hallitusohjelman mukaisten toimien valmistelu käynnistymässä 2/2

Keskeisiä kirjauksia:

- Mahdollistetaan ympäristöluvan käsittely kaavapäätöksen nojalla odottamatta lainvoimaisuutta
- Selvitetään mahdollisuus tarkastaa lupien edellytyksiä jälkikäteen
- Arvioidaan määräaikaisen etusijamenettelyn ja muutoksenhakujen kiireellisen käsittelyn saavutetut hyödyt ja tehdään sen pohjalta tarvittavia lakimuutoksia
- Vesipuidedirektiivin mahdollistamat kansalliset joustot otetaan käyttöön ja tarkastellaan vesienhoito-suunnitelmia
- Kompensaatiotoimien huomioiminen ympäristöluvan ehdoissa
- Selvitetään poikkeuksellisen tärkeiden hankkeiden poikkeavaa viranomaismenettelyä
- Teollisuuspuistojen edistäminen ja sujuvampi luvitus niissä

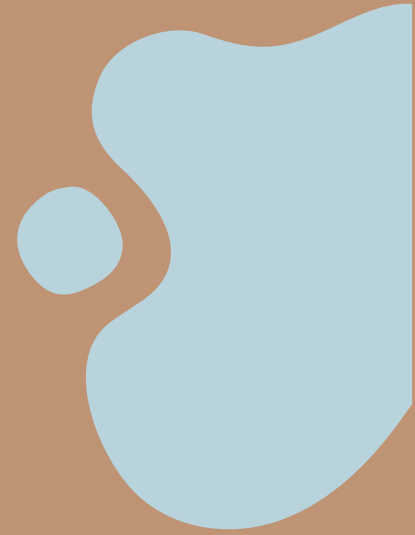

Tulevia näkymiä

- Vihreä siirtymä muuttaa yhteiskuntaa, työmarkkinoita, yrityskenttää tavoilla, joita ei täysin tunneta ja joita on vaikea täydellisesti ennakoida
- Koulutuksen ennakointi ja osaaminen varmistaminen korostuvat. Muun muassa teknologian kehitys, ilmastonmuutoksen ja luontokadon kaltaisten viheliäisten ongelmien ratkaisu, innovointi ja kiertotalousliiketoiminnan luominen edellyttävät syvällistä perehtymistä, oppineisuutta ja erilaisia yhä hienojakoisempia ammattitaitoja. Siirtymään kuuluva työmarkkinoiden muutos aiheuttaa tarpeita uudelleen- ja täydennyskoulutukseen.
- Riskit investoida fossiilitalouteen kasvavat jatkuvasti, geopoliittinen tilanne luo paineita
- Vihreän siirtymän myötä muuttuvat osaamistarpeet vaikuttavat merkittävästä työpaikkoihin ja työntekijöihin. Vihreä siirtymä edellyttää osaamisen, koulutuksen ja jatkuvan oppimisen vahvistamista läpi koko yhteiskunnan.
- Suomi on tällä hetkellä yksi maailman kiinnostavimmista puhtaiden ratkaisujen ja saastumista vähentävien teknologioiden innovaatiomaista, Cleantech innovation index 2017

Kiitos!

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment**

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

